

оптимізувати кількість процедур, щоб процес адаптації на робочому місці спрямував нового працівника на шлях взаємного довгострокового задоволення очікувань і активізував внутрішню потребу цього працівника до швидкого оволодіння усіма потрібними навичками.

Адаптація нових працівників на робочому місці – це важливий процес. Якщо провести всі заходи правильно, фахівці швидше увіллються у виробничий процес і будуть працювати з більшою віддачею.

Отже, правильно реалізований процес адаптації повинен призвести до скорочення витрат за рахунок зменшення термінів досягнення новим співробітником установлених стандартів виконання робіт, скорочення плинності кадрів, економії часу безпосереднього керівника і рядових працівників, виникнення у нового члена колективу почуття задоволеності від роботи.

[1] Офіційний сайт «Державний центр зайнятості» [Електронний ресурс]. URL: <https://www.dcz.gov.ua/publikaciya/vtratyv-robotu-pid-chas-vinyu-yak-dopomogaye-centr-zaynyatosti>

[2] Демкович О.С. Сутність та основні чинники адаптації персоналу підприємств у ринкових умовах господарювання. Вісник Нац. ун-ту “Львівська політехніка”. № 727. С. 46–48.

УДК 658:589:656.2

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

STRATEGIC ASPECTS OF INNOVATIVE AND INVESTMENT DEVELOPMENT OF RAILWAY TRANSPORT ENTERPRISES

М. С. Кужавський, Є. О. Кіблик

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

M. S. Kuzhavsky, E. O. Kiblyk

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

У 2020 р. світ зіткнувся з глибокою соціально-економічною кризою, викликаною пандемією коронавірусу. Не став виключенням і залізничний транспорт, діяльність якого в умовах карантинних обмежень та соціальної ізоляції демонструє призупинення економічної активності. Протягом 2020 р. обсяг вантажних перевезень скоротився з 312,9 до 305,5 млн т, обсяг пасажирських перевезень – на 56,0 % до 68,3 млн осіб. Повноцінному відновленню докризових обсягів роботи залізничного транспорту та стабілізації економічного і соціального становища в країні у

2022 р. став на заваді новий «шоковий удар» – повномасштабна війна.

У той час, коли світові залізничні компанії демонструють всебічний сталий розвиток, реалізуючи інноваційні проекти, спрямовані на цифровізацію та екологізацію залізничних перевезень, вітчизняний залізничний транспорт став на захисті національних інтересів, здійснюючи евакуацію мирних жителів і перевезення гуманітарної допомоги для населення. Залізничною компанією забезпечено евакуацію понад 4 млн осіб і перевезено майже 10 тис. т гуманітарної допомоги.

Зважаючи на першочерговість виконання наголошених соціальних функцій, звичайно вирішення назрілих внутрішніх проблем залізничного транспорту було тимчасово призупинено. Однак, доцільно наголосити, що вирішення системних проблем залізничного транспорту в подальшому потребує нагального втручання, оскільки саме від їх подолання залежить безпечність залізничних перевезень і збереження життя громадян.

Аналізуючи діяльність залізничного транспорту протягом останніх років стає зрозуміло, що перш за все потребують вирішення такі проблеми як зношеність залізничної інфраструктури та рухомого складу, низький рівень інвестиційної забезпеченості розвитку залізничного транспорту, невідповідність матеріально-технічного забезпечення реальній потребі у відповідних ресурсах, неукомплектованість штату працівників, насамперед експлуатаційної діяльності, низький рівень оплати та загалом соціальної захищеності працівників тощо. Ці та інші проблеми перешкоджають сталому інноваційно-інвестиційному розвитку залізничного транспорту і обмежують соціально-економічне зростання української держави.

Оскільки розвиток інфраструктури є основою для соціально-економічного зростання країни, забезпечуючи мобільність населення, сприяючи розвитку нових торговельних зв'язків і нарощенню додаткових робочих місць. Згідно з довгостроковими макроекономічними прогнозами у 2050 р. населення планети збільшиться до 9,7 млрд осіб, при цьому значно зросте і обсяг споживання. Це призведе до зростання мобільності населення і товарів, а також може стати передумовою для створення єдиної міжконтинентальної системи логістики. Очікується, що світовий ринок транспортних послуг буде зростати у середньому на 7,8 % щорічно і вже у 2025 р. досягне 8,0 трлн дол. Згідно з прогнозами Організації економічного співробітництва та розвитку, з 2021 по 2050 рр. очікується триразове збільшення попиту на пасажирські і вантажні перевезення. Тому транспортна інфраструктура стане одним з найцінніших активів країни.

Впровадження нових технологій і нарощення інвестицій у транспортну галузь дозволить забезпечити задоволення зростаючого попиту на пасажирські та вантажні перевезення. Уже сьогодні можна спостерігати, що спрямовуються значні кошти в реалізацію як

масштабних, так і локальних інфраструктурних проєктів. Так, наприклад, урядом Австрії передбачено виділення 18,2 млрд євро у найближчі роки на розвиток залізниць. Марокканський уряд інвестує протягом найближчих трьох років 848 млн дол. в оновлення інфраструктури та рухомого складу залізниць. Оператором інфраструктури високошвидкісних залізниць Іспанії Adif AV заплановано реалізацію проєкту модернізації залізничного вузла в Мадриді загальною вартістю 1,48 млрд євро. Значні інвестиції у розвиток залізничного транспорту заплановано спрямувати і урядом Франції. Так, сектор мультимодальних перевезень отримує щорічну допомогу у розмірі 47 млн євро, сектор перевезень повагонними відправками – 70 млн євро. Державним підприємством у сфері управління залізницями заплановано спрямування 210 млн євро на поточне утримання інфраструктури, 120 млн євро – на зниження рівня шуму. Інвестиції в залізничний транспорт Сербії в найближчі роки оцінюють у понад 6 млрд євро. Загалом значні інвестиції виділяються на розбудову залізничної мережі, у т.ч. високошвидкісної, побудову нових промислових та науково-дослідних об'єктів, виробництво інноваційних видів рухомого складу, більш потужніших та екологічних, цифровізацію всіх напрямів транспортно-логістичної діяльності тощо.

З огляду на реалізацію проєктів у напрямі цифровізації та екологізації залізничного транспорту, забезпечення його мультимодальності та інтероперабельності, активізацію процесів інноваційно-технологічного співробітництва залізничного транспорту, у т.ч. за рахунок будівництва сучасних індустріальних центрів і транспортно-логістичних хабів, доцільно переглянути ключові аспекти забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку вітчизняного залізничного транспорту. Останнє слід реалізувати в рамках стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку вітчизняних підприємств залізничного транспорту, спрямованої на підвищення їх конкурентоспроможності за рахунок активізації інноваційних здатностей і раціонального використання інвестиційних можливостей.

Стратегічними напрямками інноваційного розвитку залізничного транспорту слід визначити: реалізацію масштабних проєктів розбудови залізничної мережі, у т.ч. високошвидкісної; модернізацію та оновлення рухомого складу; розбудову інфраструктурних об'єктів, призначених для зарядки і заправки тягового рухомого складу на альтернативних джерелах живлення; реалізацію проєктів з цифрового оснащення інфраструктури та рухомого складу; застосування цифрових технологій модернізації операційних бізнес-процесів на підприємствах залізничного транспорту; впровадження інноваційних рішень у напрямі розвитку послуг і сервісного обслуговування клієнтів; формування сучасної системи кібербезпеки та ін.

У напрямі інвестиційного забезпечення розвитку підприємств

залізничного транспорту слід зосередити увагу на диверсифікації джерел інвестиційного забезпечення реалізації інноваційних проєктів, формуванні дієвого механізму управління ризиками їх впровадженням, використанні сучасних інструментів інвестиційної співпраці підприємств залізничного транспорту, розробленні конкурентної тарифно-цінової політики в галузі, розробленні і впровадженні прозорої системи планування, залучення та використання інвестицій, розробленні дорожньої карти інвестиційних проєктів, формуванні цифрових платформ інвестиційної співпраці тощо.

Таким чином, реалізація вказаних стратегічних напрямів інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств залізничного транспорту сприятиме стабілізації сучасного стану вітчизняних підприємств залізничної галузі і забезпеченню їх конкурентоспроможності в стратегічній перспективі на глобальному ринку транспортно-логістичних послуг.

УДК 656.621/.626:338.27

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ РІЧКОВОГО ТРАНСПОРТУ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З НИМ РИЗИКИ

ANALYSIS OF THE SOCIO-ECONOMIC STATE OF RIVER TRANSPORT AND RELATED RISKS

Г.А. Лоскутова

Український державний університет науки і технологій(м. Дніпро)

H.A. Loskutova

Ukrainian State University of Science and Technologies (Dnipro)

В Україні індустріалізація дійшла на початку 19ст., це було залізничне будівництво, яке підштовхувало країну до розвитку промисловості. Та не тільки залізницею здійснювалися перевезення товарів. Завдяки річковому транспорту Дніпра було досягнуто промислового перевороту на транспорті. Вже в 1890 році в Україні використовувалося 220 пароплавів. В подальшому були створенні азово-чорноморські порти [1].

З часом річковий транспорт занепав і станом на початок 2020 року доля перевезення цим видом транспорту склав приблизно до 1,1% порівняно з усіма видами транспорту. Основною річковою магістраллю є Дніпро, по якому можуть відправлятися вантажі, такі як кам'яне вугілля, нафта, руда, метали, лісні вантажі, мінеральні будівельні матеріали, а